

BUDSJETTREGLEMENT

§ 1 Formål og iverksetjing

Reglementet fastset dei formelle og praktiske "køyrereglane" for ulike ansvarsroller og arbeidsoppgåver på budsjettfeltet.

Kommunen skal tilpasse seg reglane og retningslinene med verknad f.o.m. budsjett- og rapporteringsåret 2006.

Resultatmålinga, i fylgje § 8 i reglementet, skal fyrste gong praktiserast på grunnlag av resultata for rekneskaps- og rapporteringsåret 2006.

§ 2 Ord og uttrykk - definisjonar

Med *budsjettmynde* forstås vi mynde til å vedta årsbudsjettet, herunder regulere det i samsvar med lov, forskrift eller reglement.

Med *rammebudsjettering* forstås vi at det einskilde området får fastsett sine disponible midlar (si løyving) som ein total. Kommunestyret skal vedta driftsbudsjettet ved å fastsetje ei ramme (løyving) for såkalla rammeområde.

Med eit *rammeområde* forstås vi eit sett aktivitetar og tenester som sorterer inn under ei bestemt støtteining eller tenesteavdeling, og der den økonomiske aktiviteten er avgrensa av løyvinga som er vedteken for rammeområdet. For tida vert det definert 18 rammeområde. 15 av dei er alle tenesteavdelingane med unnatak av skatteavdelinga. Dei tre andre områda sorterer inn under administrasjonssjef, assisterande administrasjonssjef og personalsjef. Administrasjonssjefen kan endre talet på rammeområde.

Med *løyving* forstås vi den økonomiske ramma som kommunestyret har bestemt som disponibel for det einskilde rammeområde. Kommunestyret fastset løyvingane netto, jf. definisjonen nedanfor.

Med *nettoløyving* for eit rammeområde forstås vi øvre ramme for utgifter og avsetjingar med frådrag av inntekter og bruk av avsetjingar som høyrer heime innanfor rammeområdet.

Med *fordelingsfullmakt* forstås vi mynde til å fordele løyvingane som er vedtekne i årsbudsjettet samt å gi interne retningsliner for dei inntektene som er ført opp i årsbudsjettet.

Med *disponeringsfullmakt* forstås vi mynde til å disponere løyvingane som er ført opp i årsbudsjettet.

Med *budsjettendring* forstås vi endringar som førekjem når kommunestyret aukar eller reduserer ramma (løyvinga) for eit eller fleire rammeområde. Det er berre kommunestyret som kan vedta slike budsjettendringar.

Med *budsjettjustering* forstås vi omfordeling av midlar innanfor løyvinga til eit rammeområde.

Med **budsjettresultat** forstår vi det reine **økonomieresultatet** (rekneskapen målt opp mot løyvinga i budsjettet) kombinert med ei vurdering av måloppnåing for det einskilde rammeområdet.

§ 3 Plan- og budsjettprosessen, rammestyling

Revidert Nasjonalbudsjett/kommuneproposisjonen blir vedteken av Stortinget i juni. I midten av august legger administrasjonssjefen fram for kommunestyret ei førebels oversikt over dei økonomiske rammene i komande 4-årige økonomiplanperiode (skjema 1 A og 1 B), basert på det nemnde vedtaket i Stortinget.

Kommunestyret skal fatte vedtak om prioriteringar og mål som grunnlag for den føreståande prosessen. På grunnlag av dette vedtaket og informasjon og styringssignal elles, skal administrasjonssjefen igangsette arbeidet med sitt budsjettframlegg – mellom anna ved å fastsetje retningsgjevande rammer for dei enkelte rammeområda. Skjema for utarbeiding (og oppfølging) av resultatmål på avdelingsnivå er med som vedlegg til budsjettreglementet

Økonomiplan og årsbudsjett skal handsamast samstundes. Til grunn for den politiske handsaminga skal administrasjonssjefen ha klart sitt endelege salderte framlegg seinast 10. november slik at formannskapet får handsama økonomiplanen/årsbudsjettet og kome med si innstilling før 1. desember. Administrasjonssjefen sitt forslag skal på høyring i driftsstyret og eigedom og forvaltningsstyret før handsaminga starter i formannskapet. Kommunestyret skal gjere endeleg vedtak før utgangen av året.

Alle forslag til politiske vedtak framsett i løpet av budsjettåret og med budsjettverknad utover vedteke rammer, skal som hovudprinsipp, knytast til den ordinære handsaminga av årsbudsjettet og økonomiplanen.

§ 4 Styringsprinsipp

Reglane og retningslinene i etterfølgjande paragrafar baserer seg på mål- og rammestyling som det grunnleggjande styringsprinsippet.

§ 5 Årsbudsjettet - formalkrav og delegasjon

Kommunestyret skal fatte eit vedtak for driftsdelen i årsbudsjettet der dei samla midlane til disposisjon skal fordelast ut på alle rammeområda. Den samla ramma til det einskilde rammeområdet blir fastsett som ei nettoløyving.

Merinntekter over kr 100.000,- pr. rammeområde skal disponeres av kommunestyret.

Administrasjonssjefen eller dei han gjev fullmakt, fastset ei detaljert fordeling av løyvinga, vedteke av kommunestyret, ut på dei aktuelle tenestene/aktivitetane innanfor kvart rammeområde. Gjennom året har administrasjonssjefen, eller dei delegerte, fullmakt til disponering av midlar mellom ulike teneste-/aktivitetsområde innanfor eit rammeområde, og omdisponere/flytte midlar innanfor det einskilde teneste-/aktivitetsområdet. Ansvarsområde 80 og 90 er administrasjonssjefen sitt ansvar.

Fullmaktene gjeld ikkje for omdisponering av midlar som vil auke dei samla

stillingsressursane (-heimlane) til kommunen, eller eventuelt inndra stillingsheimlar.

Kommunestyret fastset investeringsbudsjettet for år 1 som ein del av årsbudsjettvedtaket sitt. Av vedtaket skal samla investeringsramme klart framgå, og korleis ramma fordelar seg på enkeltprosjekt. Administrasjonssjefen har disponeringsfullmakt til å overføre driftsmidlar til investeringstiltak ved å disponere midlar frå den vedtekne løyvinga for rammeområdet. Fullmakta er avgrensa til 1 mill. kr for einskildprosjekt.

Formannskapet har tilsvarande fullmakt til å overføre driftsmidlar til investeringstiltak utan avgrensing til ei bestemt, øvre beløpsgrense.

I alle tilfelle skal eventuell bruk av slik fullmakt framgå av tertialsrapporteringa slik denne er regulert i § 6.

§ 6 Budsjettstyring - rapportering og oppfølging

Ramma for det einskilde rammeområdet i årsbudsjettet er å oppfatte som bindande. Budsjettet skal følgjast opp gjennom året, og det skal gjennomførast endringar/justeringar når det vert vurdert som nødvendig. Budsjettjusteringar/- endringar skal skje i dei tilfella der det synest klart eller svært truleg at løyvinga eller anslag for inntektssida ikkje vil halde.

Gjennom året skal driftsstyret, eigedom og forvaltningsstyret, formannskapet og kommunestyret presenterast tertialsvis økonomi-oppfølgjingsrapportar for dei einskilde rammeområda. Tertialsrapporteringa skal skje i eit samla dokument. Rapporteringa skal òg omfatte status og utsikter for dei generelle (sektorovergripande) inntekts- og utgiftsføresetnadene som er lagt til grunn for skjema 1A i det vedtekne årsbudsjettet. Budsjettet skal vere periodisert slik at det kan samanliknast direkte med rekneskapet. Rapporteringa etter 3. tertial skal framgå av årsrekneskapen og årsmeldinga.

Vedtak om budsjettendringar skal konsentrerast om kommunestyret si behandling av økonomirapporteringa til dei to fyrste tertiala.

Rekneskapsføringa og registreringa av budsjettendringar/- justeringar skal vere spesielt á jour ved dei aktuelle månadsskifta slik at tertialsrapporteringa gjev eit mest mogleg korrekt bilete av stoda og utsiktene.

Månadsrapportering skal innførast som styringsverktøy i den daglege økonomistyringa i kommunen. Månadsrapporten skal koordinerast og bli utarbeidd av den administrative leiaren som har særskilt overordna budsjettansvar for det einskilde rammeområdet.

Månadsrapportane skal presenterast for driftsstyret, eigedom og forvaltningsstyret og formannskapet, til orientering.

§ 7 Krav til spesifikasjon av budsjettmessige konsekvensar i økonomisaker

I alle saker der det vert fatta vedtak med budsjettmessige konsekvensar, skal endringane/justeringane klart framgå av vedtak. Konsekvensane skal framgå av ei oppstilling som spesifiserer både kva for område eller tiltak som skal styrkjast og kvar midlane skal hentast frå for at budsjettet framleis skal vere i balanse.

Administrative budsjettjusteringar skal dokumenterast ved at den einskilde budsjettansvarlege fyller ut ein bestemt rapportmal der dei aktuelle kontosiffera skal spesifiserast og summen i beløpskolonna skal vere null.

§ 8 Resultatmåling - prinsipp og retningsliner

Det skal synleggjerast eit økonomisk årsresultat for kvart rammeområde. Økonomireultatet blir målt som forskjellen mellom rekneskapen og løyvinga til området.

Kommunestyret skal i det same møtet som rekneskapsaka vert behandla, fastsetje det endelege resultatet for dei einskilde rammeområda i eiga sak. I tillegg til det reine økonomireultatet som er definert i 1. ledd, bør kommunestyret trekkje inn vurderingar av måloppnåing (sjå vedlegg) for å fastsetje eit endeleg nivå på det som er kalla budsjettresultat.

I det same året som resultatet vert fastsett, skal eit positivt budsjettresultat stillast til disposisjon for det aktuelle rammeområdet. Midlane blir stilte til disposisjon ved at ramma (løyvinga) til rammeområdet aukar med det same beløpet som det fastsette resultatet. Eit negativt budsjettresultat skal dekkjast inn av det aktuelle rammeområdet. Nedbetalinga (inndekkinga) skal som ein hovudregel skje over maksimalt to år.

Kommunestyret avgjer korleis det einskilde rammeområde skal bruke eit positivt budsjettresultat. Tilsvarande er det kommunestyret som avgjer korleis eit negativt budsjettresultat må finansierast innanfor det einskilde område. Dette skjer også i same kommunestyremøte som handsamar rekneskapsaka.